योगात् ॥२५॥ त्रैधातव्येवान्ते भवति आ॰गात् त्रैधातव्येवान्ते पठ्यतऽइति · न चानयोर्विकल्पः आम्नानसामर्थ्यात् · तेन सौत्रामण्यामुद्वसानीयत्वमुच्यते उद्वसानीयासंनिधौ पाठात् उद्वसानीयेवोद्वसानीयेति उपचारवृत्त्या · तथा च पाठः अनया मेऽपीष्टमसदनयापि सूयाऽइति (५.५.४.११) । सं॰ त्रैधातव्येव कर्मापवर्गे भवति न सौत्रामणी · कुतः आ॰गात् ब्राह्मणे हि पूर्वं सौत्रामणी पठ्यते सवकाण्डस्य उपान्त्यब्राह्मणे श्येत आश्विनो भवतीत्यादौ (५.५.४.१) पश्चात्त्रैधातवी अन्त्यब्राह्मणे (५.५.५.१) ॥ ॥ दशमी कण्डिका ॥१०॥ ॥

इत्युपाध्यायकर्ककृतौ कात्यायनविवरणे पञ्चदशोऽध्यायः ॥ राजसूयः समाप्तः ॥

इति कात्यायनसूत्रे पञ्चदशोऽध्यायः ॥

राजसूयोऽनुविहितः । इदानीं श्रुतिमन्त्रपाठावसरप्राप्तोऽग्निरनुविधेयः ।

अग्निः सोमाङ्गं तद्गुणाव्यतिषङ्गात् ॥१॥ अग्निशब्दो ज्वलनवचनः अतस्तदधिकरणभूतस्थलाभिधायको द्रष्टव्यः इष्टकाभिरग्निं चिनोतीति हि श्रूयते · तथा अग्निमारोहन्ति (१.२.३.२४) अग्निं प्रोक्षतीति (१७.१२.२८) च आरोहणप्रोक्षणे स्थलस्योच्येते । तस्य चानारभ्यविधानात्प्रकृतिसव्यपेक्षत्वे सोमस्याङ्गमित्युच्यते · सोमशब्देन लक्षणया तत्साध्यक्रत्वभिधानम् · सोमाङ्गमिति कुत एतत् तद्गु॰ङ्गात् तद्गुणानां हि व्यतिषङ्गोऽत्र दृश्यते अन्तरोपसदौ चिनोति (१०.२.५.१) प्रायणीयेन॰युनक्ति (७.२.२.२) चितो गार्हपत्यो॰राजानं क्रीणा[ती]त्येवमादि (७.३.१.१) · फलवता च गुणव्यतिषङ्गे सति अफलस्य तदङ्गता । सं॰ अग्निशब्देन पञ्चचितिकः स्थल उच्यते लक्षणया न ज्वलनः · सोऽग्निः सोमाङ्गं भवति · कुतः त॰ङ्गात् तद्गुणैः सोमगुणैः अग्नेर्व्यतिषङ्गात् मिश्रीभावेनोपदेशात् ।

इष्टतः समहाव्रते नियमः ॥२॥ अङ्गमपि सत् इष्ट्या भवति · कथमवगम्यते येन स॰ते नियमो दृश्यते तस्मादेतानि सर्वाणि सहोपेयादग्निं महाव्रतं महदुक्थमिति (१०.१.२.२) । सं॰ यजमानेष्ट्या भवति वैकल्पिकं सोमस्याङ्गम् न तु नित्यम् · महाव्रतसंज्ञकस्तोत्रवति सोमयागे अग्नेर्नियमो भवति ।

न प्रथमाहारे ॥३॥ प्रथममाह्रियतऽइति प्रथमाहारः प्रथमप्रयोगः । कुत एतत् ·